

Nisbeti askeriyeleri katolunan zabitan ve askerî memurların tekaüt aidatları hakkında bir karar ittihazına dair 3/121 numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Millî Müdafaa, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/4372

22 - XII - 1931

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Nisbeti askeriyesi katolunan zabitan ve askerî memurların 1520 numaralı kanun mucibince yüzde elli ilâvesile reddi lâzımgelen aidatı tekaüdiyeleri hakkında tefsir talebini havi maliye vekâletinin 20 - XII - 1931 tarih ve 167 numaralı tezkeresi sureti leffen arz ve takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Maliye vekâleti Muhasebat U. M. kavanin ve M. M. 167 No. ve 14/XII/1931 tarihli tezkere suretidir

Başvekâleti celileye

Nisbeti askeriyesi katolunan zabitan ve askerî memurların 1520 numaralı kanun mucibince yüzde elli ilâvesile reddi lâzımgelen aidatı tekaüdiyelerinin M. M. Vekâletince % 12 si üzerinden hesap edilmekte olduğu görülmüş ve mezkûr tevkifatın yüzde ikisinin mazuliyet aidatı karşılığı olduğu vekâleti müşarileyhaya yazılmış ise de eiheti askeriyede mazuliyet şekli mevzubahs olmadığından kesilen % 12 nin heyeti umumiyesinin tekaüt aidatı olduğunda ısrar olunarak tahakkukun yine bu miktar üzerinden icrasına devam olunmuştur.

11 ağstos 1925 tarihli askerî tekaüt ve istifa kanununun 59 uncu maddesinin 2 inci fıkrası mucibince eiheti askeriyede mevzubahs aidatın % 10 üzerinden tevkifi icap etmekte olup 28 nisan 1330 tarih ve 170 numaralı tekaüt ve mazuliyet tevkifatının tesbit ve tezyidi nisbetleri hakkındaki kanunla bu miktar tadil edilmiş olduğundan aidatı maruza nişan 330 maaşları üzerinden % 12 olarak katedilmiş ve işbu hüküm eiheti askeriyede de aynen tatbik olunarak bunlardan da bu miktar üzerinden tevkifat icra olunmuştur.

Bundan evvel eiheti mülkiyede % 6 dan ibaret olan salifülarz tevkifatın % 5 i tekaüdiye ve diğer biri mazuliyet karşılığı bulunmuş olmasına nazaran 170 numaralı kanunla bu tevkifat miktarının mütenasiben tezyit edilmiş olduğu; 1340 muvazenei umumiye kanununun 35 inci maddesile bu iblâğın % 2 sinin mazuliyet karşılığı bulunduğuna dair umumî olarak vazolunan hükümlerle de teyyüt etmekte ve % 12 üzerinden kesilen aidatın mutlak olarak ikisinin mazuliyet karşılığı bulunduğu anlaşılmaktadır. Aneak eiheti askeriyede mazuliyet mevzubahs olmadığından mumaileyhimden kesilen aidat heyeti meemuasının tekaüt aidatı olarak kabulü varit bulunmakta ise de buna mukabil zabitan ve askerî memurlar da açık vaziyeti mevut olduğundan bunların terkettikleri aidatın da bu umumî hüküm esasatı dairesinde mütaleası zarurî görülmektedir. Bu şekilde göre mesele mühtacı tefsir bu-

lunmuş olduğundan tasvip buyurulmuş takdirde bu bapta bir kararı tefsiri istihsalı için işbu tezkere-
nin B. M. M. ne emir ve havalesi maruzdur efendim.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. encümeni

Karar No. 13

Esas No. 3/121

1 - III - 1932

Yüksek Reisliğe

Başvekâletin 22 - XII - 1931 tarih ve 6/4371 numaralı tezkeresile encümenimize havale buyuru-
lan ve nisbeti askeriyeleri katolunan zabitan ve askerî memurlara 1520 numaralı kanun veçhile red-
di lâzımgelen aidatı tekaüdiyelerin hesabında Maliye ve Millî Müdafaa vekâletleri arasında hâsıl olan
ihtilâfın bir kararı tefsiri ile halli talebine dair evrak Maliye vekili Beyin huzurile tetkik edildi:

Mezkûr ihtilâf noktası şudur:

1520 numaralı kanun mucibince nisbeti askeriyeleri katolunan zabitan ve askerî memurlara yüzde
elli ilâvesile reddi lâzımgelen aidatı tekaüdiyelerinin hesabında Millî Müdafaa vekâletince ciheti askeri-
yede (mazuliyet) vaziyetinin bulunmaması hasebile yüzde on iki üzerinden hesap olunması ve Maliye
vekâletince de mezkûr yüzde on ikiden ikisinin mazuliyet aidatı gibi yüzde on üzerinden yapılması
lâzımgelceği hakkındaki ihtilâftır. (Bu mevzuu dair kanun hükümlerinin tetkikinde:)

1) Açıktaki zabitan maaşatına her hangi bir karşılık tutulduğuna dair kanunlarımız da sarih bir
kayda tesadüf edilmemiştir. Ancak:

2) 3 - VI - 1930 tarih ve 1683 numaralı tekaüt kanununun tatbikına başlandıği zamana kadar ge-
çen muhtelif tarihlerde ve muhtelif miktarlarda yapılan tekaüt ve mazuliyet tevkifat miktarlarının 28
nisan 1330 tarihli kanun ile tevhit ve nisbetlerinin tezyit edildiği; (yüzde on ikiye),

3) Keza 1683 numaralı kanunun tarihi meriye tine kadar tekaüt tevkifatının tekaütlük maaşları-
na ve bu tevkifattan bir ve iki gibi bir miktarın mazuliyet maaşlarına karşılık tutulduğu,

4) (mazuliyet) ve (açık) kelimelerinin, sureti umumiyede gerek idareten ve gerek kadrolarda
münhal olmaması sebeplerile bir müddet filî hizmetinden uzaklaşarak bir münhale veya bir hükme
intizarda bulunmak gibi aynı mahiyetteki bir vaziyeti ifade etmesi,

5) 1340 muvazenei umumiyeye kanununun 35 inci maddesi hükmü veçhile tekaüt tevkifatının yüz-
de on ikiden ikisinin memurini mazule maaşlarına karşılık tutulması ve açık maaşlarında da bu suret-
le hareketin mezkûr kanunun ruhuna muvafık olacağı ve askerî ve mülkî Devlet memurları hakkında
aynı mahiyetteki bir vaziyette bulunanlara aynı muamelenin tatbikile kaidei müsavata riayet edilmiş
olacağı; hususlarını nazarı dikkate alan encümenimiz, nisbeti askeriyeleri katedilmişlere 1520 nume-
ralı kanun hükmüne tevfikan ret ve iade edilecek paranın mülkiye memurlarına tatbik edilen şekil-
de hesap edilmesinin muvafık olacağı suretinde tefsirine ekseriyetle karar verilmiştir. Arz olunur.

M. M. En. Reisi	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Giresun	Kars	Diyarbakır	Bilecik	Tokat	Elâziz
İhsan	Muhittin	Kâzım	İbrahim	B. Lûtfi	Ahmet Saffet
Aza	Aza	Aza	Aza		
Kırşehir	Ordu	Niğde	Tokat		
L. Müfit	Recâi	Ali Galip	Hüsni		

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 46

Esas No. 3/121

9 - IV - 1932

Yüksek Reisliğe

Nisbeti askeriyeleri katolunan zabitan ve askerî memurların 1520 numaralı kanun mucibince yüzde elli ilâvesile reddi lâzımgelen aidatı tekaüdiyeleri hakkında tefsir talebini havi Maliye vekâleti tezkeresi suretinin gönderildiğine dair Başvekâletin 22/XII/1931 tarihli ve 6/4372 numaralı tezkeresi ve merbutu ile Millî Müdafaa encümeninin bu bapta ki mazbatası Millî Müdafaa vekâletinden gelen memur ve Muhasebatı umumiye umum müdürünün huzur ile tetkik ve müzakere olundu.

Nisbeti askeriyeleri katolunanlara iade edilecek aidatı tekaüdiyeyi Millî Müdafaa vekâleti yüzde on iki üzerinden hesap etmektedir.

Maliye vekâleti ise, bu yüzde on ikilerin onu tekaüt ve ikisi de mazuliyet aidatı olduğuna ve her ne kadar askerlere mazuliyet maaşı verilmemekte ise de bunların da açık maaşı almakta bulunmalarına binaen reddedilecek aidatın yüzde on üzerinden hesap edilmesi lâzımgelceğini beyan cylemektedir.

Millî Müdafaa vekâleti buna cevaben mezkûr yüzde on iki aidatın ikisini sırf mazuliyet aidatı olarak tevkif edilmiş olmasına ve askerlerde mazuliyet vaziyeti mevzu bahis olmayacağına binaen mesele nin tefsir suretile hallini talep etmiştir.

Millî Müdafaa encümeni de: mazuliyet ve açık kelimelerinin sureti umumiyede gerek idareten gerek kadrolarda münhal olmaması sebepleriyle bir müddet filî hizmetten uzaklaşarak bir münhal veya hükme intizarda bulunmak gibi aynı mahiyette bir vaziyet ifade etmesi ve 1340 muvazenei umumiyeye kanununun 35 inci maddesi veçhile yüzde on iki tevkifattan ikisinin memurini mazule maaşlarına karşılık tutulmuş olması ve açık maaşlarda da bu suretle hareketin mezkûr kanunun ruhuna muvafık olacağı ve askerî ve mülkî Devlet memurlarından aynı vaziyette bulunanlara aynı muamelenin tatbiki ile kaidei musavata riayet edilmiş bulunacağı hususlarını mütalea ederek « nisbeti askeriyeleri katedilmiş olanlara 1520 numaralı kanun hükmüne tevfi kan reddedilecek aidatın mülkiye memurlarına tatbik edilen şekilde hesap edilmesinin muvafık olacağı » suretinde meselenin tefsiren halline karar verilmiştir.

Gerçi askerlere mazuliyet maaşı verilmemekte ise de bunlardan her hangi bir sebeple vazife başından ayrıлып açıkta kalmış olanlara açık maaşı verilmesi kabul edilmiş ve o suretle muamele edilmekte bulunmuş olduğuna ve açık ile mazuliyet arasındaki fark, lâfız farkından ibaret olmakla beraber yüzde bir ve iki mazuliyet karşılığı olan işbu tevkifatın umum maaşata şamil olmasına binaen nisbeti askeriyeleri katedilmiş olanlara reddedilecek aidatın mülkiye memurlarına tatbik edilen şekilde yani yüzde on üzerinden hesap edilmesi encümenimizce muvafık görülmüş ve Millî Müdafaa encümenince serdedilen mütaleaya iştirak edilmiştir.

Ancak meselenin vuzuhuna binaen tefsirine lüzum görülmemiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi kılınmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Reis	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Çorum	Bayazıt	İstanbul	İzmir	Mersin	Kütahya	Diyarbakir	Konya
İsmet	İhsan	M. Ziya	Kâmil	Hamdi	Ömer	Zülfü	Refik

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 98

Esas No. 3/121

30 - IV - 1932

Yüksek Reislige

Nisbeti askeriyesi kesilen zabitlerle askerî memurlara 1520 numaralı kanun mucibince % 50 ilâvesile reddi lâzımgelen tekaüt aidatlarının sureti hesabı hakkında Maliye ve Millî Müdafaa vekâletleri arasında tahaddüs eden noktai nazar ihtilâfının tefsiren halline dair olup Millî Müdafaa ve Maliye encümenleri mazbatalarile birlikte encümenimize de tevdi kılınan Başvekâlet tezkeresi tetkik ve mütalea edildi.

Bu bapta Millî Müdafaa encümeni mazbatasında serdolanın mütaleayı dahi ihtiva eden Maliye encümeni mazbatası müeddasma encümenimizce de iştirak edilmiştir. Umumî heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	M. M.	Aza	Aza	Aza	Aza
Gümüşane	Konya	Aksaray	Erzurum	İstanbul	Isparta
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Zaim</i>	<i>A. Süreyya</i>	<i>Aziz</i>	<i>Sadettin</i>	<i>Mükerrem</i>
Aza	Aza				
Sivas	Niğde				
<i>Rasim</i>	<i>Faik</i>				